

Finansdepartementet
Budgetavdelningen
103 33 Stockholm

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ba.tot@regeringskansliet.se

Kontroll för ökad tilltro - en ny myndighet för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen, SOU 2020:35, Fi 2020/02668/BATOT

Bolagsverket tillstyrker vad utredaren kommit fram till men vill lämna följande synpunkter.

Förslagen i utredningen behöver enligt Bolagsverkets uppfattning kombineras med ökade kontroller i andra sammanhang, ex. vis. vad gäller folkbokföring.

Bolagsverkets bedömning är att granskning och kontroll av anmälningar för registrering skulle bli mer effektiv, och tidigare kunna förhindra falska eller felaktiga anmälningar och registreringar, om Bolagsverket i denna samverkande roll kunde använda sig av någon form av digitalt granskningsverktyg, bland annat AI, för att analysera mönster och fånga riskindikatorer i verkets data. Användningen av ett sådant verktyg kan eventuellt kräva en ändring av Bolagsverkets instruktion. Syftet är att säkerställa att de uppgifter som anmäls för registrering är korrekta och speglar verkliga förhållanden. Det ska gå att lita på att registrerade uppgifter är korrekta. I samband härmed vill Bolagsverket även lyfta frågan om verket bör omfattas av utredningens förslag till ny lydelse i 17 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, OSL) vari föreskrivs sekretess för bland annat uppgift om metoder, modeller och riskfaktorer hänförliga till analys och urval.

Det är enligt Bolagsverkets uppfattning av yttersta vikt att de uppgifter som lämnas till Bolagsverket, och de som Bolagsverket efter förfrågan lämnar ut till den nya myndigheten, omfattas av sekretess. De regler kring sekretess som finns idag är möjligen inte tillräckliga och det kan finnas en risk att den som är intresserad av vissa uppgifter skulle kunna vända sig till Bolagsverket och därifrån få ut viktig och känslig information. Skulle uppgifterna bli offentliga kan detta inverka menligt på de brottsutredande myndigheternas möjligheter att utreda eventuella brott. Det är därför enligt Bolagsverkets uppfattning viktigt att samtliga myndigheter som ska delta i samverkan, och bidra med eller ta emot information för att försvåra eller förhindra felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen, omfattas av samma eller liknande sekretessbestämmelser.

Bolagsverket vill lyfta behovet av att omfattas av utredningens förslag till ändring av 10 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) gällande sekretess i personaladministrativ verksamhet. Bolagsverket har märkt av ett hårdnande samhällsklimat och bedömer att det finns anledning att omfattas av reglerna om sekretess i personaladministrativ verksamhet.

För att finansiera denna del av verksamheten som syftar till att effektivt förebygga brott mot välfärdssystemen behöver Bolagsverket anslag. Bolagsverket har i tidigare budgetunderlag beräknat kostnaden för att utveckla ett system som kan användas i vår egen granskningsverksamhet, baserat på maskininlärning, till ca 5 miljoner kr per år för 2021, 2022 och 2023. Därtill kommer en löpande förvaltningskostnad om ca 1 miljon kr per år från 2021.

Bolagsverket kan i sammanhanget även nämna att verket tidigare framfört önskemål till Närings- och Justitiedepartementet om att få stöd för ett utökat brottsförebyggande arbete, stöd för att behandla personuppgifter för detta ändamål och att omfattas av lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Annika Stenberg. Föredragande har varit verksjuristen Johanna Sahlman.

Annika Stenberg

Johanna Sahlman